

Управління освіти і науки
Чернігівської обласної державної адміністрації
Чернігівський інститут післядипломної педагогічної освіти
ІМЕНІ К.Д. УШІНСЬКОГО

Завдання II етапу Всеукраїнської олімпіади з географії 2014-2015рр.

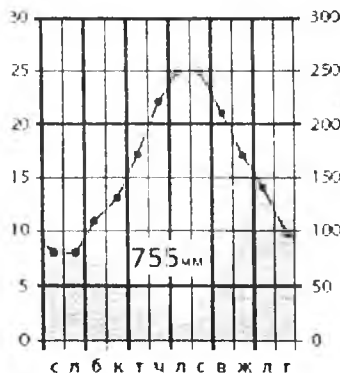
8 клас

Тести

(Виберіть одну правильну відповідь з чотирьох запропонованих, кожне завдання оцінюється в 1 бал і вимагає однієї відповіді)

1. У Києві 17 година. Визначте котра година у Львові за поясним часом:
А. 16 година
Б. 17 година 28 хвилин
В. 16 година 32 хвилини
Г. 17 година
2. Укажіть із перерахованих море, яке є найбільшим за площею та глибиною:
А. Коралове
Б. Берингове
В. Карибське
Г. Філіппінське
3. Зазначте вченого, який вивчав родовища залізних руд:
А. П. Чубинський
Б. В. Зуєв
В. Г. Капустін
Г. В. Докучаєв
4. Укажіть, що означає назва «Гімалаї»:
А. «Льодова шапка»
Б. «Оселя снігів»
В. «Високі гори»
Г. «Льодовик»
5. Назвіть картографічну проекцію, за якою спотворюються кути:
А. рівновелика
Б. рівнокутна
В. довільна
Г. конічна
6. Виберіть із перерахованих найбільш високогірне озеро України:
А. Синевір
Б. Бребенескул
В. Марічейка
Г. Святе
7. Укажіть, як називають зарості посухостійких дерев та чагарників на місці знищених лісів:
А. шибляки
Б. левади
В. аргіліти
Г. тугаї
8. Назвіть процес проникнення магми в товщу земної кори:
А. орогенез
Б. сублімація
В. інверсія
Г. інтрузія
9. Зазначте, до якого виду карт належить карта масштабу 1:1000000:
А. дрібномасштабна
Б. середньомасштабна
В. великомасштабна
Г. поза масштабна
10. Укажіть, які гірські породи виходять на денну поверхню на сході Хмельниччини:
А. вапняк
Б. мармур
В. граніт
Г. гіпс

Практичні питання

Завдання №1. Уважно розгляньте кліматограму і дайте відповідь на запитання.

1. В якому регіоні Євразії розташована метеостанція, характеристика клімату якої подається на кліматограмі? (2 бали)

2. Який тип клімату вона характеризує? (4 бали)

3. Назвіть переважаючий тип водного живлення і особливості фаз режиму водного стоку річок місцевості, в якій розташована метеостанція (5 балів). Усього – 11 балів

Завдання №2. (8 балів) Заповніть таблицю за зразком.

№ з/п	Географічна назва	Географічний об'єкт	Де розташований об'єкт
	Взирень Карадаг	вулкан	Крим
1	Баба		
2	Пікуп		
3	Брі		
4	Етна		
5	Суми		
6	Тигр		
7	Ява		
8	Рубель-Халі		

Завдання №3. (10 балів) Розв'яжіть задачу. У той момент, коли в Києві місцевий час становить 12 год., у пункті, де працює бригада геологів, місцевий час – 11 годин. Визначте географічні координати місця роботи бригади, якщо висота Полярної зірки над горизонтом у цій місцевості становить 49° .

Теоретичні питання

12 балів за кожне правильно виконане завдання

- Доведіть чи спростуйте твердження: «Вулкани – небезпечні сусіди та шкідливі друзі людини».
- Ви – робітник унікального музею картографії. Вам як фахівцю необхідно підготувати екскурсію до експозиції "Картографічна проскія". Запропонуйте виступ, який розкриє сутність цього поняття, характеризуватиме види картографічних проскій, виявить їх позитивні й негативні властивості. Складіть таблицю "Залежність спотворень на карті від виду проскій".
- Поясніть особливості тектонічної будови України. Чи можна стверджувати, що земна кора знаходиться у постійному русі? Обґрунтуйте свою відповідь.

Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ К.Д. УШІНСЬКОГО

Завдання II етапу Всеукраїнської олімпіади з географії 2014-2015рр.

9 клас

Теоретичні питання

12 балів за кожне правильно виконане завдання

1. Що таке геохронологічна таблиця і яку інформацію вона містить? Порівняйте особливості природних умов на території України в різні геологічні ери. Наведіть приклади поширення на території нашої держави гірських порід різного віку.
2. Малі річки України зникають. Запропонуйте програму щодо відновлення малої або середньої річки на конкретному прикладі.
3. Урбанізація певним чином вплинула на представників середнього класу США - вони значну увагу стали приділяти соціальній адресі, тобто проживанню у благополучних у соціально-економічному відношенні передмістях. Доведіть, що процеси урбанізації характерні і для України, а «соціальна адреса» останнім часом також має значення для громадян України.

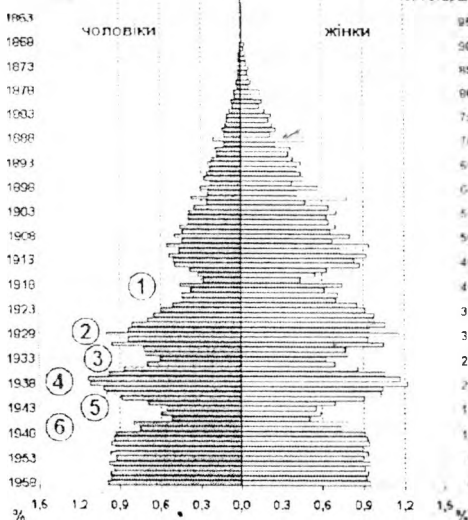
Практичні питання.

1. Розв'яжіть задачу. На початку року в місті N проживало 400 тис. осіб. Протягом року рівень народжуваності склав 11‰, рівень смертності – 14‰. За рік виїхало з міста 12 тис. осіб, приїхало на постійне місце проживання 6 тис. осіб. Якою стала чисельність населення міста N наприкінці року? (6 балів)

2. Заповніть у таблиці колонку «Назва об'єкта». (12 балів)

№	Характеристика об'єкта	Назва об'єкта
1.	Найбільша за площею область України	
2.	Найбільша за площею височина України	
3.	Найдовший в Україні канал	
4.	Область з найменшою середньою густиною населення	
5.	Область із багатонаціональним населенням, з переважанням українців і незначною кількістю угорців і росіян	
6.	Найдовша річка, яка повністю знаходиться в межах України	
7.	Область, яка має вихід і до Чорного моря, і до Азовського	
8.	Область із найбільшою кількістю міського населення	
9.	Адміністративна одиниця, яка була прислана до України у 1954 році	
10.	Область, в якій розташований Шацький природний національний парк	
11.	Область, яка до 1962 року називалася Станіславською	
12.	Місто, яке до 1926 року називалося Катеринославом	

Рік народження
1959 і раніше

Завдання №3. (15 балів)

1. Проаналізуйте статеві-вікову піраміду населення України станом на 1959 р. (6 балів)
2. Які події вплинули на формування статеві - вікової структури населення у позначені цифрами періоди? (6 балів)
3. Визначте приблизну кількість хлопчиків наймолодшої віку в Україні в 1959 році, якщо відомо, що загальна кількість населення складала 41млн. 869 тис. осіб. (3 бали).

Статеві-вікова піраміда населення України за переписом 1959 р

Тести

(кожне завдання оцінюється в 1 бал і вимагає однієї відповіді)

1. Вкажіть, що означає на картах число синього кольору на березі водойми. (1 бал)
А. глибину водойми; Б. ширину річки; В. уріз води; Г. висоту тераси.
2. Вкажіть найбільше озеро на території України до 1939 року. (1 бал)
А. Ялпуг; Б. Світязь; В. Сасик; Г. Тилігульський лиман
3. Вкажіть найбільшу за кількістю сусідів область України (1 бал)
А. Тернопільська; Б. Черкаська; В. Хмельницька; Г. Кіровоградська
4. Вкажіть природний заповідник, в якому охороняється унікальне однойменне болото (1 бал)
А. Мелобори; Б. Рівненський; В. Дніпровсько-Орільський; Г. Черемський.
5. Вкажіть, у якій частині світу розташоване місто з координатами 24° 00' пн.ш. та 49° 00' сх.д. (1 бал)
А. Європа; Б. Азія; В. Америка; Г. Африка.
6. Встановіть відповідність між історико-етнографічними землями і областями України (4 бали)

1. Буджак	А. Чернівецька.
2. Буковина	Б. Харківська
3. Сіверщина	В. Сумська.
4. Слобожанщина	Г. Одеська.
	Д. Чернігівська
7. Вкажіть правильну послідовність розташування міст України зі сходу на захід. (3 бали)
А. Луцьк; Б. Стебник; В. Слов'янськ; Г. Каховка; Д. Мар'янівка; Е. Хотин

Теоретичні питання (12 балів за кожне запитання)

1. Глобалізація, зважаючи на певні суспільно-економічні та політичні тенденції розвитку сучасного світу, є об'єктивним процесом. Однак процес формування нового світового устрою зустрічає опір з боку так званих «антиглобалістів», які вважають цей процес суб'єктивним і згубним для світової спільноти. Поясніть, що таке глобалізація. Дайте власну оцінку глобалізації, наводячи аргументи «за» і «проти» стосовно цього процесу.
2. Найбільші озера України знаходяться в її північній та південній частинах. Поясніть причини такого їх розміщення. Визначте типи походження цих озер.
3. Поясніть зміни на політичній карті світу в епоху Великих географічних відкриттів. Які країни Ви б запропонували до тогочасної «Великої сімки»? Поясніть свій вибір.

Практичні питання

1. Визначте числовий масштаб топографічної карти, на якій найкоротша відстань від точки А ($X = 6\ 065\ 300$; $Y = 4\ 312\ 750$) до точки В ($X = 6\ 065\ 300$; $Y = 4\ 312\ 000$) становить 3 см. (8 балів)
2. Заповніть у таблиці колонку «Назва об'єкта». (12 балів)

№	Характеристика об'єкта	Назва об'єкта
1.	Країна, що є лідером за розвіданими запасами нафти	
2.	Країна, яка за площею займає друге місце в світі	
3.	Місто, в якому розміщується штаб-квартира ЮНЕСКО	
4.	Найбільший мегалополіс світу	
5.	Країна Азії, населення якої є повністю міським	
6.	Країна Азії, що є однією з найменш урбанізованих країн світу (сільське населення складає майже 95%)	
7.	Країна, що розташована і в Європі, і в Америці	
8.	Країна, в якій виникли такі регіональні релігії, як даосизм і конфуціанство	
9.	Країна, що є світовим лідером за обсягами виробництва сталі на душу населення	
10.	Країна, що є світовим лідером у сфері туризму	

11.	Країна на півдні Африки, що є анклавом	
12.	Країна, яка є найбільшим у світі виробником і постачальником високоякісної вовни	

3. Полудень в точці М настає на 6 годин 20 хвилин пізніше, ніж у точці N. Визначте відстань між цими точками на карті масштабу 1:10 000 000, якщо вони знаходяться на паралелі 60° пд.ш. (довжина дуга 1° паралелі становить 55,8 км).
(10 балів)

Тестові завдання

*Виберіть одну правильну відповідь з чотирьох запропонованих.
За кожну правильну відповідь 1 бал.*

- Укажіть море, до басейну якого належить стік озера Байкал?
А. Лаптевих
Б. Східно-Сибірське
В. Берінгове
Г. Карське
- Укажіть країни, що належать до новітніх держав
А. Австрія та Угорщина; Б.
Словенія та Албанія
В. Словенія та Словаччина
Г. Албанія та Україна
- Укажіть країни, які мають федеративний устрій
А. Бразилія, Японія;
Б. Австрія, Швеція;
В. Росія, Індія;
Г. Канада, Марокко
- Укажіть, які країни відвідають туристи, подорожуючи річковим судном за маршрутом: «Північне море - Рейн – Майн – Дунай – Чорне море»:
А. Польща, Австрія, Румунія, Болгарія
Б. Данія, Швеція, Франція, Болгарія
В. Нідерланди, Німеччина, Словаччина, Угорщина
Г. Болгарія, Чехія, Югославія, Чорногорія
- Укажіть країни, які належать до другого типу відтворення населення:
А. Мексика, Албанія, Індонезія, Пакистан
Б. Індія, Китай, Таїланд, Туреччина
В. Японія, Росія, Молдова, Австралія
Г. США, Канада, Мексика, Куба
- Визначте форму організації виробництва, коли кінцевий продукт одного виробництва є сировиною для іншого:
А. Спеціалізація;
Б. Комбінування;
В. Кооперування;
Г. Концентрація.

7. Виберіть варіант, у якому перелічені об'єкти не належать до берегової лінії Чорного моря:
- А. Каламітська затока, Тендрійська коса
 - Б. Острів Джарилгач, Балаклавська бухта
 - В. Острів Зміїний, Каркінітська затока
 - Г. Коса Бірючий острів, Бердянська затока
8. Виберіть правильне твердження:
- А. Оптимістична печера утворилася у крейдових відкладах
 - Б. Товтри – пасма та горби, що утворилися на краю прадавнього моря
 - В. Шацькі озера утворилися у нижній течії річки Прип'яті
 - Г. Найдовший канал в Україні – Дніпро-Донбас
9. Визначте, який масштаб матиме топографічна карта, якщо за основу взято аркуш топографічної карти масштабу 1: 50 000 і розділено його паралеллю і меридіаном на чотири рівні частини:
- А. 1: 10 000
 - Б. 1: 25 000
 - В. 1: 5 000
 - Г. 1: 12 500
10. Визначте похил річки Сула, якщо її витік розташований на висоті 155м над рівнем моря, гирло – на висоті 80м, а її довжина становить 363 км:
- А. 58 см/км
 - Б. 44 см/км
 - В. 21 см/км
 - Г. 64 см/км
11. Визначте кількість опадів для м.Коломиї, якщо величина випаровуваності за рік становить 530 мм, а коефіцієнт зволоження 1,17:
- А. 800 мм
 - Б. 620 мм
 - В. 700 мм
 - Г. 530 мм
12. Виберіть твердження, яке правильно показує послідовність епох горотворення, починаючи від наймолодшої:
- А. Байкальська, герцинська, мезозойська, альпійська
 - Б. Альпійська, мезозойська, каледонська, герцинська
 - В. Мезозойська, герцинська, каледонська, байкальська
 - Г. Альпійська, мезозойська, герцинська, каледонська
13. Оберіть НЕ правильне твердження:
- А. Територія України розташована в трьох часових поясах
 - Б. Умовно територія України розташована у другому часовому поясі
 - В. Місцевий час залежить від географічної широти
 - Г. На земній кулі 24 часові пояси
14. Виберіть із запропонованого переліку групу нерудних корисних копалин:
- А. Кварцит, золото, природний газ, мергель
 - Б. Боксити, нафта, озокерит, сірка

В. Апатити, кам'яна сіль, поліметалеві руди, сірка

Г. Графіт, фосфорити, торф, доломіти

15. Визначте правильне твердження про природу океанів.

А. У Північному Льодовитому океані є багато коралових островів

Б. У Атлантичному океані знаходиться найглибша западина Світового океану

В. Над Тихим океаном загалом випадає більше опадів, ніж над будь-яким іншим

Г. У Індійському океані морські течії змінюють свій напрям три рази на рік

**Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації
Чернігівський інститут післядипломної педагогічної освіти
ІМЕНІ К.Д. УШІНСЬКОГО**

Завдання II етапу Всеукраїнської олімпіади з географії 2014-2015рр.

II клас

Тести (За кожну правильну відповідь 1 бал)

1. Укажіть регіон, який має найбільші ресурси прісної води
А. Азія
Б. Європа
В. Північна Америка
Г. Латинська Америка
2. Укажіть регіон, який має найбільше земельних угідь, зайнятих ріллею
А. Європа (без СНД)
Б. Північна Америка
В. Австралія і Океанія
Г. Латинська Америка
3. Укажіть регіон, який має найбільші лісові ресурси
А. Північна Америка
Б. Африка
В. Австралія і Океанія
Г. Європа (без СНД)
4. Укажіть країну – найбільшого споживача вугілля
А. Китай
Б. Росія
В. США
Г. Канада
5. Укажіть релігію, яку сповідує більша кількість людей
А. Буддизм
Б. Індуїзм
В. Синтоїзм
Г. Іудаїзм
6. Визначте три правильні твердження щодо машинобудування світу
А. Світовим лідером у будівництві тракторів є Білорусь
Б. Росія спеціалізується на виробництві енергетичного устаткування
В. Фінляндія спеціалізується на виробництві телекомунікаційного обладнання
Г. Світовим лідером суднобудування є США
Д. Найбільше годинників виробляють у Франції
Е. Автомобільна промисловість характеризується значною транснаціоналізацією
7. Найбільшими світовими виробниками олова є _____ (назва 3 країн)
8. Розмістіть у хронологічній послідовності події від найдавніших до більш сучасних (усього 4 бали)
А. Гонконг перейшов під суверенітет Китаю і став його спеціальним районом –Сянган.
Б. Утворились суверенні країни: Польща, Фінляндія, Королівство сербів
В. Отримання незалежності Еритреєю
Г. Розпад колоніальної системи та утворенням незалежних держав в Латинській Америці
9. Знайдіть відповідність між умовними знаками на карті та об'єктами, які вони позначають (усього 4 бали):

А. Арсали зеленого кольору	1. Напрямок течії у водоймах
Б. Стрілки блакитного кольору	2. Шляхи сполучення
В. Лінії чорного кольору	3. Лісові масиви
Г. Лінії коричневого кольору	4. Сухі русла
	5. Рельєф
10. Знайдіть відповідність між способами позначення на карті та відповідними об'єктами (усього 4 бали):

А. Якісного фону	1. Розташування населених пунктів, печер, родовищ корисних копалин
Б. Арсалів	2. Поширення ґрунтів і природних зон
В. Знаків	3. Поширення кам'яновугільних басейнів, нафтогазових областей
Г. Подвійний	4. Просторові природні та соціально-економічні переміщення
	5. Середні температури повітря, кількість атмосферних опадів, солоність морських вод

Практичні питання

- Визначте (двома способами) ресурсозабезпеченість світу загальними і розвіданими запасами нафти, якщо в 2009 році загальні світові запаси нафти становили 550 млрд т, розвідані світові запаси нафти – 198 млрд т, а світовий видобуток нафти – 3,5 млрд т. (6 балів)
- Заповніть таблицю за взірцем. (8 балів)

№ з/п	Географічна назва	Географічний об'єкт	Де розташований об'єкт
1	Взирець, Карадаг	вулкан	Крим
2	Сиваш		
3	Атакама		
4	Гімор-Лешті		
5	Корсика		
6	Мальорка		
7	Десан		
8	Скоп'є		

- Заповніть першу колонку таблиці із запропонованого переліку міст Європи: Севілья, Ніцца, Леруїк (Шеландські острови), Лондон, Гельсінкі. Обґрунтуйте свій вибір. (8 балів)

Місто	Абсолютний максимум температури повітря	Абсолютний мінімум температури повітря
	+ 33,7 ⁰ С	- 35,0 ⁰ С
	+ 22,8 ⁰ С	- 8,9 ⁰ С
	+ 37,3 ⁰ С	- 16,6 ⁰ С
	+ 37,1 ⁰ С	- 7,2 ⁰ С
	+ 46,6 ⁰ С	- 5,5 ⁰ С

Теоретичні питання

- На думку багатьох учених, Сиваш і Маракайбо мають самостійні за походженням озери улоговини, але з часом ці озера стали частинами Світового океану – Сиваш сполучається протокою з Азовським морем, а Маракайбо – із Венесуельською затокою Карибського моря. Зважаючи на особливості природи цих двох регіонів, поясніть, чому Маракайбо найчастіше називають озером і саме так позначають на картах, а Сиваш відносять до морських заток. (12 балів)
- Визначте пріоритети зовнішньоекономічних зв'язків України. (12 балів)
- У останні роки географія кольорової металургії зазнала змін. Поступово відбулося зміщення «центрів тяжіння» цієї галузі. Розкрийте особливості сучасного розташування виробників кольорової металургії та поясніть чинники розміщення їх підприємств. (12 балів)